

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inostranstvo: 210 din. — Plačata in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaia vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 12. aprila 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Da ne bo prepozno

Lesna trgovina brez kreditov.

Zadnjič je na nekem sestanku označil ugleden slovenski gospodarski delavec položaj v Sloveniji s temi besedami: Naši ljudje ne dobivajo kruha v domovini. Morajo zato v rudnike Francije in Belgije, kjer 500 metrov v zemlji do pasu v vodi kopljejo premog in rudo. Težak kruh je to, a naši ljudje ga morajo biti veseli, ker doma sploh ne morejo dobiti dela. Ko pa morajo naši ljudje na najtežje delo v tujino, pa prihajajo v našo deželo vedno novi tujci, da pobirajo smetano z našega gospodarstva. Prihajajo iz Nemčije in Avstrije židje, prihajajo iz Italije lesni trgovci in nakupujejo les, da ga z dobrim dobičkom izvozijo iz države. Naši lesni trgovci pa morajo gledati, kako jim tujci prevzemajo kupčije in zaslužek, ker nimajo naši lesni trgovci potrebne obratnega kapitala za nakup lesa. Težka in dolgotrajna kriza je naše lesne trgovce popolnoma izčrpala in izpraznila vse njih rezerve. Kar je še ostalo, je šlo za davke in dolgove v času popolnega lesnega zastoja, da je oživljenje lesne trgovine našlo slovenske trgovce brez denarja. Ker pa slovenski denarni trg še vedno ne deluje, je tudi slovenskim lesnim trgovcem vsak cenen kredit zaprt in tako morajo gledati, kako se na domači lesni trg, ki je bil deset in desetletja čisto v domačih rokah, vrivajo v vedno večjem številu tujci.

Takšna je torej situacija v Sloveniji. Delavci v tujino, domači lesni podjetniki pa so brez posla, ker ne dobe potrebnih kreditov, v deželo pa prihajajo tujci in z denarjem osvajajo naš trg. Kmalu bodo naši lesni trgovci na tem, da bodo morali biti veseli, če bodo našli skromen kruh vsaj kot nameščenci tujih podjetnikov.

Ni pa tako samo v lesni stroki, temveč nevarnost je, da bo takšno stanje nastopilo v kratkem tudi v vseh drugih trgovinskih strokah, kajti težave naraščajo povsod, konkurenca velekapitala postaja vedno ostrejša, domači trgovini pa se ne nudi niti najmanjših olajšav. Nasprotno! Davčno se favorizirajo celo tuja kapitalistična velepodjetja na škodo domači trgovini. Dočim se obdačujejo vse samostojne trgovine po davčnih odborih, so industrijske prodajalnice, veleblagovnice te stroge davčne kontrole obvarovane in vsa njih podjetja se obdačujejo neprimerno niže ko pa samostojne trgovine. Še težja pa je konkurenca raznih nabavljalnih združenj, ki so sploh oproščene večine davkov in katerim država v primeru izgube plačuje milijonske deficite. Ni čuda, če se potem na občnem zboru hvalijo ti združniki, kakor se je zadnjič zgodilo na občnem zboru saveza kmečkih nabavljalnih združenj v Beogradu, da so le v eni vasi morale zapreti svoje lokale vse štiri trgovine, ker jih je tamošnja nabavljalna združega popolnoma uničila. In z divjim veseljem so ploskali ti od države subvencionirani združniki, da bodo tudi v drugih krajih na isti način uničili trgovce! A država to uničevanje trgovcev gleda in tolerira ter celo pospešuje, čeprav se s tem uničujejo njeni lastni davkoplačevalci.

Ni čuda, če se pri takšnih razmerah loteva zlasti podeželskih trgovcev obup in če je slika na-

šega bodočega gospodarskega življenja vedno bolj temna in temna. Domači ljudje brez denarja in brez kredita, slovenski denarni trg še vedno nesaniiran, domači ljudje za kruhom v tujino, v našo domovino pa tujci z denarjem in raznovrstnimi ugodnostmi. Tako se dogaja,

da prehaja celo lesna trgovina, ki je bila skozi desetletja absolutna domena domačinov, v tuje roke!

Mesto gospodarske osamosvojitve doživljamo vedno večjo gospodarsko odvisnost od tujca. A kljub temu so še vedno brez odziva klici našega gospodarstva, da

se že enkrat stori nekaj za to gospodarstvo.

Ali naj res vse naše domače gospodarstvo propade? Ali bo neverjetna lahkomišelnost še naprej brezbržno gledala, kako propadajo naše najmočnejše gospodarske enote?

Podružnica 'Ta-Ta' v Zagrebu odprta

takoj naslednji dan po objavi razsodbe državnega sveta — Naš odgovor „Slovencu“

»Slovenčeva« vest.

O otvoritvi podružnice »Ta-Tec« v Zagrebu je objavil »Slovenec« z dne 9. aprila naslednjo vest:

»Zagreb, 8. aprila, b. V Preradovičevi ulici 16 je bila danes ob 11. dopoldne otvorjena podružnica tvrdke Ta-Ta, ki ima svojo centralo v Beogradu. Blago pri tvrdki Ta-Ta je za 10—20% ceneje, kakor pri drugih trgovcih.«

»Slovenec« se torej ni zdelo potrebno, da bi pripomnil, da je »Ta-Ta« tuje podjetje, temveč poroča, kakor da je to podjetje domače, ker dostavlja, da ima centralo v Beogradu. Zato pa se je zdelo »Slovencu« potrebno, da dostavi, da je blago pri tvrdki »Ta-Ta« za 10 do 20% cenejše ko pri trgovcih! Vprašamo »Sloven-

ca«, v čigavem interesu in po kakšnem naročilu je dostavil to vest, ki pa je poleg tega tudi nerresnična! Kdaj je »Slovenec« ugotovil, da so cene pri »Ta-Ti« za 10 do 20% nižje ko pri trgovcih? Kako si upa nastopiti s takšno nerresnico proti trgovcem? Pozivamo »Slovenca«, da svojo trditev ali dokaže ali pa prekliče ali pa odkrito pove, da je proti nacionalnim trgovcem in za tuji velekapital!

V času, ko vodi vse trgovstvo Jugoslavije v boj proti velekapitalu boj za obstanek, pač trgovstvo ne more trpeti takšnega nastopa proti sebi, kakršnega je zakrivil »Slovenec« s svojo notico. Če so »Slovenec« tuja velepodjetja bližja kakor so mu slovenski trgovci, naj to kar odkrito pove. Slovensko trgovstvo se bo znalo potem rav-

Trgovstvo v boju proti tujem velekapitalu

Seja Centralnega predstavništva v Zagrebu

Dogodki zadnjih dni so povzročili, da se je boj trgovstva za svoje pravice razvil v pravi boj trgovstva proti pogubnemu vplivu tujega velekapitala. Izkazalo se je, da tuji velekapital prodira na vsej črti, in sicer sistematično in koncentrično ter da vedno bolj ogroža existenco obrtnikov in trgovcev ter vsega srednjega stanu. Zlasti pa se je v zadnjem času poostiril položaj zaradi ofenzive »Ta-Tec« Centrala v Beogradu deluje kljub uredbi o prepovedi veleblagovne nemoteno, v četrtek je bila že odprta podružnica v Zagrebu, v teku pa so tudi že priprave, da se odpreta podobni podružnici še v Novem Sadu in Ljubljani, nato pa še v Splitu in Sarajevu ter v vseh drugih mestih in tudi podeželskih občinah. Tuji velekapital si hoče osvojiti tudi trgovino, ki je bila dosedaj, vsaj v Sloveniji, skoraj izključno v narodnih rokah. Nobenega dvoma pa ni, da se bodo etablirala po »Ta-Ti« tudi druga tuja velepodjetja v Jugoslaviji, ker bodo ta deležna vseh pravic, ki si jih bo znala »Ta-Ta« pridobiti za sebe.

Otvoritev podružnice »Ta-Ta« v Zagrebu je bila tudi neposredni povod, da je sklical zaslužni vodja jugoslovanskega trgovstva Nedeljko Savić sejo Centralnega predstavništva v Zagreb. Seja je bila odlično obiskana in so bile na seji zastopane vse zveze trgovskih združenj v Jugoslaviji. Tako so bili delegati iz Banjaluke, Osijeka, Novoga Sada, Skoplja, Niša, Beograda, Splita, Sarajeva, Vel. Kikinde, Petrovgrada in zlasti številni iz Zagreba ter Ljubljane, Ljubljansko delegacijo sta vodila podpred-

sednik Zveze Ferdo Pinter in podpredsednik ljubljanskega združenja Roman Golob. Iz Slovenije se je udeležilo seje skupno 12 delegatov. Seje so se udeležili tudi vsi uredniki trgovskih stanovskih in strokovnih listov, tako uredniki »Trgovačkih novina«, »Trgovačkoga vjesnika«, »Jugoslov. Gvozdjara« in »Trgovačkoga lista«. Seja je pokazala popolno solidarnost jugoslovanskega trgovstva ter njegovo krepko odločnost, da izvaja boj za svoje pravice do konca.

Sejo je otvoril in vodil g. Prpić kot predsednik zagrebskega saveza. Glavni referat pa je podal predsednik Nedeljko Savić.

Podal je najprej pregled dela, ki ga je izvršilo Centralno predstavništvo od svoje ustanovitve. Priredilo je dva kongresa, v Skoplju in Beogradu, ter celo vrsto sestankov in konferenc. V resolucijah so trgovci natančno povedali, kaj uničuje trgovino in kako se ji mora pomagati. Konstatirali so, da sistematična favorizacija tujega kapitala uničuje trgovino.

Na odgovornih mestih pa se ni pokazalo nobenega razumevanja za potrebe trgovstva. Tako se je zgodilo, da je morala deputacija kongresa zaman čakati na sprejem pri odgovornih činiteljih. Trgovstvo je bilo zato prisiljeno seči po močnejših sredstvih. Prišlo je do znanega nastopa trgovcev dne 4. oktobra v vsej državi. V vseh večjih mestih Jugoslavije so bile takrat zaprte vse trgovine in povsod so bila zborovanja ter z 210 zborovanj poslani odgovornim činiteljem identične resolucije.

Zborovanja so bila takrat zlasti potrebna, ker je v oktobru potekla

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

bo v ponedeljek, 19. aprila 1937 ob pol 10. uri dop. v društveni sejni dvorani v palači Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, Tyrševa cesta 1 b, II. nadstropje z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil).
6. Slučajnosti.

nati! Nihče pa naj ne misli, da je v tem boju za obstanek trgovstva mogoče kakšno kompromisno stališče, da bi kdo mogel biti s tujim velekapitalom, a obenem igrati vlogo prijatelja trgovstva. Ali eno, ali drugo!

Slovensko trgovstvo tega kompromisarstva ne bo trpelo in kdor podpira direktno ali indirektno tuja velepodjetja v boju proti trgovstvu, ta je nasprotnik trgovstva. Z vsa doslednostjo bo izvajalo trgovstvo tudi vse potrebne posledice.

veljavnost uredbe o prepovedi veleblagovnic. Nekateri vodilni gospodje v vladi so bili mnenja, da se ta uredba ne sme podaljšati, ker da je treba varovati načelo svobodnega dela.

Toda za to načelo so tudi trgovci, vendar pa zahtevajo, da velja načelo svobodnega dela za vse enako, da morejo vsi delati po istih pogojih. To pa se danes ne dogaja, ker ne plačujejo ne tuja velepodjetja in ne nabavljalne zadruge istih davkov ko samostojni trgovci. Ne spoštujejo se tudi predpisi o nelojalni konkurenci, čeprav je ta pri nas s posebnim zakonom prepovedana. Tudi dogovorov z nameščenci tuja velepodjetja ne spoštujejo.

Ko se tako zelo favorizirajo tuja podjetja, pa se postopa proti trgovcem z vso ostroščjo, da se prodajajo celo solventnim trgovcem, ki imajo zamrle terjatve, njih premoženja.

Zahtevali smo, da se prizna tudi trgovcem moratorij. Ko je bilo to odklonjeno, smo predložili, da se izpremenita konkurzni zakon in zakon o prisilnih poravnava izven stečaja ter s tem zaščitijo najelementarnejše pravice trgovstva. Bili smo pozvani, da predložimo predlog o izpremembi obeh zakonov. To smo tudi storili, toda še do danes nismo mogli izročiti tega predloga odgovornim činiteljem.

Stare krivice niso še popravljene, a dogajajo se že nove. Predsednik Savić navaja nekatere določbe finančnega zakona ter navaja vedno brezobzirnejše postopanje kartelov, ki zahtevajo od trgovcev, da sprejemajo blago, čeprav bodo za ceno blaga zvedeli

